

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

**Toledo, Francisco de
Coloniæ Agrippinæ**

25. De 8. 9. 10. & 11. excommunicatione in Bulla Cœnæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

tuor alios, minantes mortem, nisi venirent, non excusarentur venientes a peccato mortali, auxilium prestando, ergo nec illi. In alijs duobus placet etiam sententia Nauarr. quamuis Silu. ver. excom. 7. §. 64. videatur hos sub nomine executorum ab excommunicatione iuris liberare, quia non videntur vlllo verbo comprehenssi; sed tamen absque ratione, quia sub illo verbo comprehenduntur: *subministrant necessaria. & sub illo subsidia impendant.*

De Octaua, Nona, Decima, & Vndecima excommunicatione in Bulla Cœna contentis.

CAPVT XXV.

Octaua excommunicatio continet tria genera personarum.

Primò, impediendum, seu iniuentium eos, qui vidualia, siue alia necessaria ad vsum Romanæ Curiaë adducunt.

Secundò, impediendum, aut prohibentium aut perturbantium, ne ea adducantur, aut deferantur.

Tertiò, eorum, qui per se, vel per alios defendunt eos, qui talia faciunt. Ista autem excommunicatio extenditur ad omnes, etiam si Pontificali, Regali, vel Reginali dignitate, vel alia quacumque Ecclesiastica, vel seculari præfulgeant.

Nona excommunicatio fertur contra eos, qui venientes ad Sedem Apostolicam, aut ab ea recedentes, vel sua, vel aliorum opera interficiunt, mutilant, spoliant, capiunt, aut detinent. Contra eos etiam, qui non habentes iurisdictionem ordinariam, aut delegatam à Papa, siue ab eius iudicibus, eam temerè usurpantes contra morantes in curia, aliquid prædictorum audent perpetrare.

Primum dubium est, quid per venientes ad Sedem Apostolicam sit intelligendum. Dico, non intelligi omnes, quorquor Romam veniunt, sed eos dumtaxat, qui ratione Pontificis veniunt: vnde qui ratione tantum stationum, vel Indulgentiarum accedunt, non dicuntur venientes ad Sedem Apostolicam. Nec, qui veniunt alio intuitu, quam ratione Pontificis, quia nimirum negotium aliquod, vel præensionem, vel gra-

F tiam,

riam, vel quid aliud cum Pontifice mediâtè, vel immediatè habent: vnde, si Pontifex esset extra Romam, ibi esset Sedes apostolica, non Romæ.

Aliud dubium est, quid intelligatur per morantes in Curia. Respondet Caiet. ver. excommunicatio. cap. 14. Curiales vulgo dictos, qui ratione Curie Pontificie Romæ sunt, mediâtè, siue immediâtè Pontifici inferuiant, siue sint Cardinalibus, vel Episcopis, qui adsunt Curie. Vnde Romæ Ciues, & alij, qui alijs de causis Romæ sunt, propter quas starent, etiam si Curia Pontificis alibi moraretur, non dicuntur morantes in Curia.

Aliud dubium est, an illa tria verba, *Interficiunt, mutilant, capiunt, aut detinent*, eodem modo se habent respectu venientium, & recedentium à Sede Apostolica, sicut se habent respectu morantium in Curia. Respondeo, quod non nam respectu venientium, aut recedentium satis est aliquid illorum simpliciter facere, vt hæc excommunicatio contrahatur. At verò respectu morantium non satis est; sed requiritur vt ea fiant ex auctoritate vsurpata, nempe qui ea facit, qui iudex, & potestatem habens, faciat.

Excommunicatio decima fulminatur contra multa genera personarum, nempe contra interficientes, mutilantes, vulnerantes, detinentes, capientes, depradantes Romipetas, et eos, qui accedunt causa deuotionis, vel peregrinationis ad Urbem: & non solum accedentes, sed in ea morantes, vel ab eadem recedentes.

Excommunicantur etiam, qui illis auxilium, consilium, vel fauorem dant. Caiet. verb. excommuni. cap. 13. bene nota hic excommunicari, qui aliquid prædictorum faciunt contra eos, qui veniunt in Urbem Romam gratia deuotionis, etiam si Sedes Apostolica Romæ non esset: nam hæc excommunicatio est in fauorem visitantium limina Apostolorum, olim etiam erat in eos, qui talia faciunt contra Peregrinos in terram sanctam, vt refert Tabien. verb. excommunicatio. in fine.

Vndecima excommunicatio comprehendit multa genera personarum, nempe interficientes, mutilantes, vulnerantes, percutientes, capientes, carcerantes, detinentes, vel hostiles insequentes Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, Sedisque Apostolicæ Legatos, vel Nuncios. Extenditur etiam excommunicatio ad

cienti-

cientes eisdem à suis Dicecesibus, territorijs, terris, seu dominijs; & ad mandantes, vel rata habentes, seu præstantes auxilium, consilium, aut fauorem in aliqua prædictarum actionum. Contra eicientes legatos, aut nuncios lata est excommunicatio in Extrauag. super gentes. Ioann. XXII. inter communes. Quæ quidem excommunicatio amplior est; nam fertur contra impediētes nuncios, vel legatos, quominus exequantur suum officium: plus autem est impedire, quam eijcere: nam omnis eiciens impedit, non tamen omnis qui impedit eicit. In hac verò Bulla soli eicientes excommunicantur; reliqui impediētes, absque eiectione, sunt excommunicati per prædictam Extrauag. quæ quidem excommunicatio non est referuata. Apponitur etiam in hac Extrauag. pœna: nam Regna, Terræ, loca talia sunt interdita, quamdiu in eadem pertinacia durauerint, quæ pœna in hac Bulla non continetur, sed sola excommunicatio; comprehendit tamen non solum prædicta facientes, sed etiam fieri mandantes, consilium, vel auxilium, vel fauorem dantes.

Aduertendum est autem, debere esse consecratos Episcopos; si enim tantum est electus, aut confirmatus, non incurritur hæc censura, ab eum vulnerantibus, capientibus, &c. sed alia Papalis. 17. qu. 4. can. si quis suadente. Ita habet Glos. Clem. si quis suadente. de pœnis. & Caietan. verb. excommunicatio. cap. 12.

Aduertendum est etiam iure esse latam excommunicationem Papalem contra fere omnes hos, ut habetur Clem. si quis suadente. de pœnis. quæ quidem complectitur fere hos omnes, & alios, qui in Bulla non continentur. Excommunicantur enim Episcoporum percussores. sub quo verbo intelliguntur mutilatores, & verberatores. nam hi percutiunt. Excommunicantur etiam interfectores. Similiter excommunicantur captores, sub quo verbo intelliguntur incarcerantes, & detinentes. Excommunicantur etiam bannientes Episcopos, quod comprehendit eicientes. Similiter excommunicantur qui hæc mandant, vel sunt socij, vel dant consilium, vel ratificant, vel dant fauorem, vel scienter recipiunt illos. Similiter excommunicantur Potestates, Rectores, Consiliarij, Consules, Balliui, Scabini, Aduocati, Officiales quocumque nomine nominentur, qui in aliquo horum culpabiles existerint. Non omnes hi in Cœna continentur, ut ex dictis apparet.

Vnde Clementina est multo amplior, quam sit Bulla in hâ parte. Aliæ etiam pœnæ ibi apponuntur, de quibus dicendum est postea in sequentibus.

*De Duodecima, & Decimatertia excommunicatione
in Bulla Cœna contenta.*

C A P V T XXVI.

Duodecima excommunicatio complectitur multa genera personarum sub se. Qui occidit, seu quoquo modo percutiunt, aut bonis spoliunt, siue per se, siue alios, directe, vel indirecte hæc committant, aut exequi procurant, aut in eisdem, consilium, auxilium, vel fauorem præstant, cuiuscumque dignitatis, aut præminentie existant, inquam aliquid ex prædictis faciunt cõtra aliquem ex his nempe recurrentibus ad Romanam Curiam ob sua negotia vel causas; aut eadem in curia prosequentibus eadem negotia vel causas; aut eorum sollicitatoribus; aut aduocatis; aut Procuratoribus; aut Auditoribus, vel Iudicibus super causas, vel negotia prædicta deputatis; siue istæ personæ læsæ sint Ecclesiasticæ, siue seculares. Limitantur tamen istæ actiones omnino propter quas excommunicatio fertur, quando occasione intuitu causarum, vel negotiorum fiunt.

Dubium esse potest hic: nam isti prosequentes negotia, causas, possunt esse simul morantes in Curia, & cum super sit etiam lata excommunicatio contra verberantes, & mactantes eos, qui in Curia morantur, videntur isti tales bis excommunicari. Dico ita esse: nam vnus potest multis simul ligari excommunicationibus, propter varia delicta, vt habetur 34. 4. can. Engeltrudam. Vnde, qui hæc committit, duabus indiget absolutionibus, aut vna complectente duas, vt absoluatur ab excommunicatione, qua parte incurta est propter vnâ causam, & qua etiam parte incurta est propter alteram.

Decimatertia excommunicatio multa genera personarum complectitur, quæ ipsius tenore facile lectori erunt manifestæ: tenor autem talis est: *Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, tam Ecclesiasticos, quam seculares, cuiuscumque dignitatis, qui prætexentes fruglam quandam appellationem a gratia, vel facta executione litterarum Apostolicarum, etiam in forma*